

J j
f f

PÍSMENO J

CÍLE PRO TENTO BLOK

- STÁVÁM SE SOUČÁSTÍ NOVÉ TŘÍDY.
- DRŽÍM SPRÁVNĚ PSACÍ POTŘEBU.
- KRESLÍM ŠIKMÉ ČÁRY, ČTU A PÍŠU PÍSMENO J.
- POSLOUCHÁM PŘÍBĚH O JEŽKOVÍ A KRESLÍM K NĚMU OBRÁZEK.

METODY A FORMY PRÁCE

Využíváme aktivizační metody ve třídě i venku, individuální a skupinovou práci, diskuzi, sebereflexi.

POMŮCKY

Tužka, pastelky, šátky nebo stuhy, křídly, štětce, vodové barvy, zavírací nůž.

PROPOJENÍ S DALŠÍMI MATERIÁLY ŘADY

Grafomotorika
V průběhu týdne doporučujeme průběžně zařazovat kruhové cviky str. 7–10.

Čtecí karty
str. 1/1–1/2

Písanka 1
K uvolňování ruky před psaním slouží říkanky z úvodní strany. Napravo si je lze přehrát i jako video.

Kapíčky

Počítání prstů

Procvičení prstíků

Vrabčáci

Zvoneček

Strana 8 / písmeno J

Vyučující představí žákům všechny čtyři tvary písmene J.

Strana 8 / JÁ, MOJE JMÉNO, MOJE ZÁLIFY

CÍL: Žák nakreslí, případně napíše své jméno a záliby.

Prostřednictvím výtvarné aktivity upevní sebevýchovu a pozitivní vztah k vlastní osobě.

Ve cvičeních je kladen důraz na žáka jako individualitu. „JÁ“ jsem ten/ta, kdo chodí do školy, kdo je součástí třídy. Žák nakreslí svůj portrét.

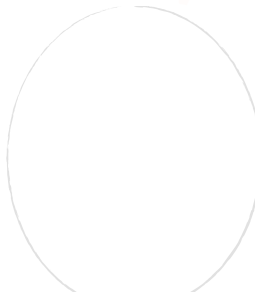
Do rámečku napíše své jméno (nebo počáteční písmeno) a své záliby.

TIP: O svých zálibách si žáci povídají ve dvojici a poté sdílejí ve skupině. Situaci nejprve modeluje vyučující a mluví o sobě, o svých zálibách. Děti se postupně přidávají. S využitím vlastního obrázku v učebnici se představí a povídají o sobě spolužákům.

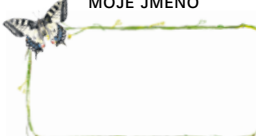

- STÁVÁM SE SOUČÁSTÍ NOVÉ TŘÍDY.
- DRŽÍM SPRÁVNĚ PSACÍ POTŘEBU.
- KRESLÍM ŠIKMÉ ČÁRY, ČTU A PÍŠU PÍSMENO J.
- POSLOUCHÁM PŘÍBĚH O JEŽKOVÍ A KRESLÍM K NĚMU OBRÁZEK.

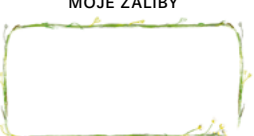
JÁ

MOJE JMÉNO

MOJE ZÁLIFY

Nakresli sebe a své záliby, napiš své jméno. Představ se a povídej o sobě spolužákům. To jsem já.

8 JAMELISOPUTY

Strana 9/1

CÍL: Žák uvolní svaly ruky a provede plynulý pohyb shora dolů.

Děti nejprve nacvičují pohyby ruky všemi směry. Poté směřují k ukotvení pohybů důležitých pro psaní – tedy směru shora dolů. Při této aktivitě je vhodné opakově zpívat a tancovat, např. s šátkem nebo stuhou. Lze spojit i s výskokem Nabízí se využít také změnu prostředí – trénovat je možné ve třídě i venku.

TIP: Žáky lze motivovat i tak, že si představí dešť a jednotlivé zvuky spojené s tímto počasím doprovodí pohybem. Při „větru“ rozhýbou celé tělo, při „dešti“ provádějí plynulé pohyby rukama shora dolů a při „bubnování deště na střechu“ lehce ťukají prsty do desky stolu.

Strana 9/2

CÍL: Žák nacvičí správné držení psací potřeby při kreslení šikmých čar shora dolů.

Po nácvičení správného držení psací potřeby si děti vyberou vhodnou barvu na kreslení deště. Směr deště je shora dolů, mírně šikmo zleva doprava. Děti kreslí čáry přes celý obrázek.

TIP: Na závěr si žáci mohou obrázek deštníku vybarvit podle vlastní fantazie.

K ujištění, jak správně držet tužku, lze využít video z elektronické učebnice. Video je určeno vyučujícím, nicméně odkaz na ČT edu je možné sdílet i s rodiči.

Strana 9/3

CÍL: Žák dokáže pojmenovat obrázky a ve slovech pod obrázky zakroužkovat všechna J.

Žáci obrázky pojmenují. Zkusí říct slova robotí řečí: J-O-J-O, V-E-J-C-E, J-E-Ž-E-K, J-A-H-O-D-A. Vyučující pokládá otázky: Slyšíte písmeno J? Podívejte se na písmena pod obrázkem a zakroužkujte všechna J.

TIP: Vyučující může využít také tyto otázky: Kolik J slyšíte ve slově VEJCE? Kolik J slyšíte ve slově JOJO? V některých slovech může být i více než jedno J. Zkuste najít další (např. jejda, jéje, joj, Jája...).

JDI VEN A MÁVEJ STUHOU, JAKO KDYŽ LEJE.

CÍL: Žák využije hru se stuhou k protažení a uvolnění celého těla.

TIP: Pokud mají děti ve třídě rády výzvy, můžou si vzít klacek, na něj stuhu či šátek přivázat a pak běhat a mávat i klacíkem.

SESTAV NA ZEMI JEŽKA Z VĚTVÍČEK, ŠÍŠEK LISTŮ...

CÍL: Žák najde a osahá si různé přírodniny. Při skládání ježka zároveň zlepší svou jemnou motoriku.

TIP: V odolné skupině lze tuto aktivitu vyzkoušet nejprve ve slunný den a pak znovu v dešti. Díky tomu děti zlepší svou odolnost a zjistí, jak příjemný zážitek může být, když zmoknou.

1. ZPÍVEJ: PRŠÍ, PRŠÍ, JEN SE LEJE...
2. DRŽ SPRÁVNĚ PASTELKU A NAKRESLI DEŠŤ.

3. VYTLESKEJ SLOVA PODLE SLABIK. ZAKROUŽKUJ VŠECHNA J.

JOJO VEJCE JEŽEK JAHODA

1. ZPÍVEJ PÍSENIČKU A V RYTMU ŤUKAJ PRSTY DO DLANĚ. POTÉ PŘED SEBE VESTOJE NATÁHNI RUCE, PRSTY NAZNAČUJ PADAJÍCÍ DEŠŤ A POMALU PŘECHÁZEJ DO DŘEPU. 2. VESTOJE PŘÍKRESLI PASTELKOU K DEŠŤNÍKU ŠIKMÉ ČÁRY SHORA DOLŮ – DEŠŤ. 3. NADÍ VŠECHNA J POD OBRÁZKY. ZNÁŠ I JINÉ PÍSMENO? ZAKROUŽKUJ HO.

J A M E L I S O P U T Y 9

NAPIŠ KŘÍDOU J NA CHODNÍK.

CÍL: Žák napíše J v různých velikostech a na různé povrchy.

K nácvičení psaní J lze využít také křidu a psát na chodník či venkovní tabuli. Vhodnou alternativou je také štětec namočený ve vodě. Důležité je dbát na správný směr pohybu – shora dolů. Psát je možné na linku, ale jde to i bez ní.

Strana 10/1

CÍL: Žák označí obrázek, který do řady nepatří.

Vyučující může děti vést následujícími pokyny: Slovo ježek začíná na písmeno J. Podívejte se na ježky. Jak poznáme, kterým směrem se dívají? Který ježek se dívá na opačnou stranu? Škrtněte ho.

TIP: Doporučujeme motivovat žáky k vytvoření řady předmětů, kdy jeden bude uložen opačně (např. pastelky špičkou nahoru a jedna špičkou dolů). Děti si podobné úkoly mohou dávat navzájem ve dvojicích.

Strana 10/2

CÍL: Žák si nacvičí krouživý pohyb při kreslení volných kruhů.

Cvičení je možné uvést takto: Na obrázku jsou dvě jablíčka. Jak je musíme rozříznout, abychom je viděli stejně? Děti lze motivovat k tomu, aby si přinesli vlastní jablko a pod dohledem vyučujícího je zkusili opatrně rozříznout.

V učebnici mohou žáci obrázky jablka opakovaně kroužkovat, každý kroužek udělají jinou barvou pastelky. Vznikne tzv. duhové jablíčko.

TIP: Při kreslení volných kruhů je jejich směr vždy odshora doleva ↶.

TIP: Děti si rozkrojené jablko položí na dlouhý pruh papíru a obkreslují je. Mohou je také natřít barvou a obtisknout.

1. ŠKRTNI OBRÁZEK, KTERÝ DO ŘADY NEPATŘÍ.

2. OBTAHUJ JABLÍČKO.

3. PIŠ J. VYNECHEJ MÍSTO NA PRST.

ROZKROJ JABLÍČKO. KOLIK MÁ JADÉREK?
ZKOUMEJ A NAKRESLI, CO VIDÍŠ.
NAJDI ŠÍŠKU, KAMÍNEK, ŽALUD... OBTAHUJ JE NA CHODNÍKU (KŘÍDOU, DŘÍVKEM, ŠTĚTCEM, VODOU...).

2. Kresli volné kruhy. 3. Obtáhni tečkovaná písmena. Na druhém řádku začni psát J od modré tečky. Při psaní se zaměř na správný úchop tužky. Mezi písmeny udržuj vzdálenost „na prst“.

10 J A M E L I S O P U T Y

Strana 10/3

CÍL: Žák napíše písmeno J.

Při nácvičku vyučující připomene správné držení tužky. Psaní demonstruje na tabuli, upozorní také na směr tahu podle šipky. Na první lince žáci písmeno obtahují, na druhé lince píšou od vyznačeného bodu. Je vhodné sledovat vzdálenost mezi jednotlivými písmeny.

TIP: Vejde se dětem mezi písmena ukazováček? Lze si tím pomáhat při psaní na linku bez pomocných teček, třeba do sešitu.

K upevnění správného držení tužky je možné využít ilustraci z elektronické verze. Obrázek lze také vytisknout a vyvěsit ve třídě.

ROZKROJ JABLÍČKO. KOLIK MÁ JADÉREK? ZKOUMEJ A NAKRESLI, CO VIDÍŠ.

CÍL: Žák pojmenuje rozdíly mezi jablkem vcelku a rozkrojeným.

Pod dohledem vyučujícího, případně s jeho pomocí, si žáci mohou jablíčka rozkrájet různými směry a pozorovat, jak se mění jejich vzhled. Také je lze otiskovat, zakreslit či obtahovat.

TIP: Případné přebytky jablek je možné nakrájet a usušit na křížaly. Další způsob, jak jablka zužitkovat, je udělat si jablečný čaj – kousky jablek zalít horkou vodou.

NAJDI ŠÍŠKU, KAMÍNEK, ŽALUD... OBTAHUJ JE NA CHODNÍKU (KŘÍDOU, DŘÍVKEM, ŠTĚTCEM, VODOU...).

CÍL: Žák nacvičuje uvolňování zápěstí ruky při obkreslování přírodnin.

TIP: Pokud to lze, doporučujeme obkreslovat větší i menší přírodniny, případně více věcí vedle sebe.

TIP: Je vhodné střídat techniku. Obtahování štětcem napomáhá uvolňování zápěstí, práce s křídou nebo pastelkami uvolňuje celou ruku.

Strana 11

Text JEŽEK (práce s textem viz ČTENÁŘSKÁ LEKCE) pochází z knížky *Za zvířátky do lesa*. Děti se dozvídají zajímavosti o životě zvířat a zároveň si mohou procvičit pozorování a poznávání přírody.

VENKU NAJDI NEBO VYTVOŘ ÚKRYT PRO JEŽKA.

CÍL: Žák venku najde, případně vytvoří vhodný úkryt pro ježka.

TIP: Mají-li děti kolem sebe spíše krátce střiženou trávu a jen tu a tam strom, mohou ježčí domek postavit z větví, listů, kůry nebo sena.

Safari za domem – brožura pro zvědavé zahradníky ukazuje, že zajímavá příroda a různá zvířata se nacházejí i blízko našeho domova. Vedle toho poskytuje další náměty na vyrábění úkrytů pro různé druhy živočichů.

JEŽEK

JEŽEK MÁ BODLINY. KDYŽ JE V NEBEZPEČÍ, STOČÍ SE DO PICHLAVÉHO KLUBÍČKA. ŽÍJE V LESE, V PARKU A NA ZAHRADĚ. ZA SOUMRAKU VYRÁŽÍ NA LOV HMYZU, ŽÍŽAL A DROBNÝCH ŽIVOČICHŮ. POCHUTNÁ SI I NA VEJČÍCH A NEBOJÍ SE ANI JEDOVATÉ ZMIJE. OVOCE ALE NEMÁ RÁD. JEŽKA S JABLÍČKEM NA ZÁDECH NAJDEME JEN V POHÁDKOVÉ KNÍŽCE.

Zuzana Kovaříková: Za zvířátky do lesa (upraveno)

NAKRESLI JEŽKA A JEHO POTRAVU.

KDE SE MŮŽEŠ S JEŽEKEM POTKAT? KDY SE JEŽEK STOČÍ DO PICHLAVÉHO KLUBÍČKA?

4. ŠKRTNI OBRÁZEK, KTERÝ NENÍ PRAVDIVÝ. VÍŠ PROČ?

VENKU NAJDI NEBO VYTVOŘ ÚKRYT PRO JEŽKA.

VYTVARUJ PÍSMENO J Z VĚTVÍČEK NEBO KAMÍNKŮ.

DRŽÍM SPRÁVNĚ PSACÍ POTŘEBU.

Co víš o ježkovi? Poslouchej předčítání textu. Pozoruj v úryvku písma J. 4. Co myslíš? Má ježek rád jablíčka? Odpověď vyjádři pomocí palce nahoru (ano), nebo dolů (ne). • Zvládáš držet psací potřebu správně, nebo ještě ne? Čím lépe se ti to daří, tím více šipek na větvičce vybarví.

J A M E L I S O P U T Y

11

VYTVARUJ PÍSMENO J Z VĚTVIČEK NEBO KAMÍNKŮ.

CÍL: Žák najde vhodné přírodniny a na vhodném povrchu vyskládá J.

TIP: Pokud kolem není dost vhodných přírodnin, je dobré mít s sebou košík či tašku s kamínky, klacíky, kůrou atd.

Sebehodnocení:

CÍL: Žák provede sebereflexi na základě návratu k tématu týdne.

TIP: Vyučující vede žáky k co nejobjektivnějšímu hodnocení dovedností. Děti si pokládají otázky: Držím tužku správně i při delším psaní? Mám všechny prsty na tužce v doporučeném postavení? Směřuje konec tužky k rameni? Netlačím?

Společně s vyučujícím si vyvodí kritéria: Co musím zvládnout, abych si mohl/mohla vybarvit všechny čtyři šípky?

Šípky slouží jako čtyřbodová stupnice sebehodnocení k naplnění cíle. Z interaktivní verze si lze vytisknout a ve třídě umístit plakát k vysvětlení významu.

J j
I i

ČTENÁŘSKÁ LEKCE

CÍLE

- AKTIVNĚ NASLOUCHÁM.
- PROPOJUJI SVOJE ZKUŠENOSTI SE ZÍSKANÝMI INFORMACEMI A ROZHODUJI O JEJICH PRAVDIVOSTI.

METODY A FORMY PRÁCE

Využíváme třífázový model učení, řízené čtení.

POMŮCKY

Papíry, pastelky.

PROPOJENÍ S DALŠÍMI MATERIÁLY ŘADY

Grafomotorika
str. 9 – kruhové
cviky

Čtecí karty
I/1–I/2

EVOKACE – UVĚDOMĚNÍ SI NOVÝCH INFORMACÍ – REFLEXE

V každé této části dochází při učení žáka k důležitému myšlenkovému pochodu, který má vliv na jeho učení.

EVOKACE – startuje, připravuje myšlení žáka na dané téma, úkol, cíl lekce. Pomáhá mu vybavit si, co už o daném tématu ví.

UVĚDOMĚNÍ SI NOVÝCH INFORMACÍ – žák se dovídá nové informace, většinou za pomoci nějaké metody a učitele – průvodce, který mu pomáhá text nebo jiný zdroj informací lépe pochopit a najít to podstatné.

REFLEXE – velmi důležitá a nezbytná část každého učení. V této fázi si žák propojí své předchozí a nové informace a učí se s nimi pracovat, vyhodnocovat a upevňovat je.

Řízené čtení – metoda, kdy vyučující nebo žáci čtou text po částech. Pedagog během čtení klade otázky, které čtenářům pomáhají pochopit text nebo upozorňují na podstatné informace v textu. Tato metoda je vhodná pro začínající čtenáře a lze klást otázku po každé větě – co nám věta řekla, jak tomu rozumíme, kdo, kde, kdy, co? Na závěr je možné přečíst celý text ještě jednou bez přerušení a nechat ho vyznít vcelku.

PRŮBĚH LEKCE

EVOKACE

*Kabátek má pichlavý,
schovává se do trávy.
Když se k němu přiblížíš,
v klubíčko ho proměníš.*

*Má sto jehel,
žádnou nit,
umí dupat,
ne však šít.*

Vyučující přečte dětem básničky. Kdo zná odpověď, nakreslí ji a jde si sednout do kroužku. Cestou vyučujícímu pošeptá řešení hádanky. Ten, kdo si neví rady, může využít poodhalený obrázek na tabuli, který slouží jako nápověda.

Poodhalený obrázek jako nápověda – tedy „lešení“ (scaffolding) – poskytuje nezbytnou oporu žákům s pomalejším tempem nebo jinými speciálními vzdělávacími potřebami, čímž každému zajišťuje úspěch.

V kroužku si vyučující s dětmi povídá o tom, co všechno o ježkovi vědí, a u toho si prohlíží své kresby. Při této aktivitě si i děti, které ježka nakreslit neumějí, prohlédnou práce jiných, aby pak mohly splnit úkol ve Slabikáři, a současně se myšlenkově naladí na probírané téma. Rády se pochlubí, že už ježka třeba viděly a co o něm vědí.

Šeptání vytváří bezpečné prostředí pro prvotní vyjádření, zatímco kroužek učí žáka reagovat na projevy druhých a využívat vhodné výrazové prostředky.

UVĚDOMĚNÍ SI NOVÝCH INFORMACÍ

Vyučující má v ruce knížku *Za zvířátky do lesa* nebo její obálku promítá na interaktivní tabuli.

Odkaz na knihu: <https://www.databazeknih.cz/prehled-knihy/za-zviratky-do-lesa-203081>

Naváže povídáním: Dnes si přečteme o ježkovi z této knížky a třeba se o něm dozvíme něco nového. Kousek příběhu máme i v našem Slabikáři na straně 11. Pojdme se tam za ježkem podívat.

Text ve Slabikáři čte vyučující po větách. Po každé větě udělá pauzu a ptá se dětí:

Co nám řekla tato věta? Věděli jsme to, nebo je to nová informace?

Po přečtení celého textu položí vyučující otázky ze Slabikáře:

Kde se můžeme s ježkem potkat?

Kdy se ježek stočí do pichlavého klubíčka?

Co ježek rád jí? Co naopak rád nemá? Má rád jablíčka?

Strategie řízeného čtení po větách modeluje proces aktivního získávání významu. Vyučující vede žáky k hlubšímu porozumění (např. dotazy na prostředí, tedy kde se ježek vyskytuje).

REFLEXE

Žáci nakreslí ježka a jeho potravu a pak si o tom, co vytvořili, povídají se spolužákem nebo spolužačkou v lavici. Nakonec proběhne sdílení se všemi ve třídě.

Prohlížení a oceňování kreseb spolužáků vede k budování a udržování zdravých vztahů, posiluje well-being a vzájemný respekt.

Strana 11/4

Cvičení může vyučující využít k individuální kontrole porozumění textu nebo k dalšímu společnému sdílení.

TIP: Jako individuální reflexi může vyučující žákům zadat domácí procvičování na vybarvování písmen J v textu (nebo jen v jeho části). Děti při tom mohou rodičům povídat, o čem ve škole četly, a sdílet své dojmy. Doporučené sdílení s rodiči pomáhá žákům uvědomovat si pokroky v procesu vlastního učení.

TIP: Pohybové hry (na ven i do tělocvičny)

- **Hra na ježka a lišku:** Jedno dítě je liška, ostatní jsou ježci. Když liška začne ježky honit, schoulí se na zemi do klubíčka (udělají dřep, schovají hlavu). V této pozici je liška nesmí chytit.

Logické a vzdělávací aktivity

- **Ježčí počítání:** Vyučující nakreslí na papír několik ježků a ke každému napíše číslo. Úkolem žáků je připnout na záda každého ježka tolik kolíčků na prádlo, kolik ukazuje číslo.
- **Hmatová masáž:** Děti si mohou ve dvojicích masírovat záda malým gumovým masážním míčkem (tzv. ježkem).

Tvořivé aktivity

- **Malování vidličkou:** Obyčejnou kuchyňskou vidličku namočí žáci do hnědé nebo černé barvy a otiskují ji na předem vystřižené papírové tělo ježka. Vzniknou tak věrné bodliny.
- **Modelování z plastelíny:** Děti vytvarují tělíčko z modelíny a jako bodliny do něj zapichují slunečnicová semínka, krátké kousky špejlí nebo nasbírané suché modřínové jehličky.
- **Koláž z listů:** Vyučující s dětmi venku nasbírají barevné podzimní listy. Děti ho pak nalepují na papírovou šablonu ježka.